

4

Przeciwko Świętemu Przymierzu

NA CO BĘDĘ ZWRACAĆ UWAGĘ:

- próby obalenia ładu wiedeńskiego w Europie,
- przyczyny Wiosny Ludów,
- przebieg europejskich rewolucji w latach 1848–1849.

■ Walka z ładem wiedeńskim

Ustanowiony w Wiedniu porządek polityczny miał od początku istnienia wielu przeciwników. Sprzymierzone mocarstwa nie liczyły się bowiem z interesami narodów oraz działały wbrew dążącym do reform społeczeństwom. Jednak niemożliwe okazało się odwrócenie przemian społecznych zapoczątkowanych w wyniku rewolucji francuskiej, które miały zwolenników w całej Europie. Z tego powodu od początku lat 20. XIX w. wybuchały powstania narodowe, m.in. we Włoszech, w Hiszpanii, Belgii, a także na ziemiach polskich.

Spisek zawiązano również w Rosji. Jego organizatorzy dążyli do zniesienia monarchii i wprowadzenia republiki lub przynajmniej gruntownych reform

dotychczasowego ustroju. Próbę zamachu stanu podjęli w **grudniu 1825 r.**, kiedy na tron carski po zmarłym Aleksandrze I miał wstąpić jego brat **Mikołaj I**. Jednak powstanie dekabrystów, nazywanych w ten sposób od rosyjskiego słowa *diekabr* – „grudzień”, zakończyło się całkowitą klęską. Niezdecydowani i pozbawieni jednolitego planu powstańcy zostali aresztowani i surowo ukarani. Władze carskie, aby zapobiec kolejnym próbom buntu, powołały tajną policję i rozbudowały aparat donosicielstwa.

Z kolei we Francji rosło niezadowolenie z rządów dynastii Burbonów. Szczególnie niepopularne było panowanie **Karola X**, który wycofał większość postępowych reform. Władca ten wzmocnił cenzurę, ograniczył władzę parlamentu i zmniejszył liczbę osób, którym przysługiwało prawo wyborcze.

■ Niepodległość Grecji

W 1821 r. w Grecji wybuchło powstanie przeciwko panowaniu tureckiemu, a rok później Grecy ogłosili niepodległość. W odpowiedzi Turcy dokonali rzezi ludności greckiej mieszkającej w Stambule oraz w innych częściach imperium. Nie potrafili jednak całkowicie stłumić powstania, a kolejne masakry ludności cywilnej sprawiały tylko, że Grecy zyskali współczucie europejskiej opinii publicznej. Oficjalnie poparły ich Rosja, Francja i Wielka Brytania, które w 1827 r. przystąpiły do wojny z Turkami. Walki trwały do 1829 r. i zakończyły się porażką imperium osmańskiego. W wyniku zawartego w 1830 r. pokoju Grecy uzyskali niepodległość.

Jakie skutki miało zastosowanie przez Turków okrutnych represji wobec Greków?

Masakra na greckiej wyspie Chios [czyt.: kjos] została przedstawiona na obrazie przez Eugène'a Delacroix [czyt.: ezena delakrua]. Podczas najazdu Turcy wymordowali ponad 20 tys. mieszkańców wyspy, a ponad 50 tys., głównie kobiet i dzieci, wzięli do niewoli.